

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ T. v.o.s., v likvidácii**, so sídlom V.B., IČO: X., a **2/ M., spol. s r.o.**, so sídlom V.B., IČO: X., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. M. Ď., advokátom so sídlom v B., proti odporcom **1/ RNDr. M.**, bývajúcemu V.B., a **2/ M.**, so sídlom V., **o určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 14 C 82/2001, o dovolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2010 sp.zn.7 Co 175/2010, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (súd prvého stupňa) rozsudkom z 13. októbra 2009 sp.zn. 14 C 82/2001-166 zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia domáhali, aby súd určil, že je neplatný Dodatok č. 2 z 10. júna 1997 k Zmluve č. X. o výstavbe bytov uzavretej dňa 24. júna 1996 medzi navrhovateľom 1/ a odporkyňou 2/. Rozhodnúť o trovách konania si vyhradil v osobitnom rozhodnutí. Zamietnutie návrhu odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu na navrhovanom určení a u navrhovateľa 2/ aj nedostatkom jeho vecnej legitímácie. Nedostatok naliehavého právneho záujmu vyvodil z toho, že právo vyplývajúce z Dodatku č. 2 (stať sa stavebníkom a uskutočniť rekonštrukciu povalového priestoru) zaniklo vykonaním rekonštrukcie povalového priestoru ale aj uplynutím času, na ktorý bola zmluva o výstavbe bytov uzavretá. Navrhovateľ 1/ by tak v zmysle zmluvy nemohol získať povolenie na stavbu a uskutočniť rekonštrukciu. Nedostatok jeho naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti Dodatku č. 2 videl súd i v tom, že nepreukázal, že jeho právne

postavenie je neisté alebo ohrozené. U navrhovateľa 2/ zamietnutie návrhu odôvodnil aj nedostatkom jeho vecnej legitímácie. Navrhovateľ 1/ v čase predaja podniku navrhovateľovi 2/ dňa 26. júna 1998 už nebol držiteľom práv vyplývajúcich zo zmluvy o výstavbe, pretože táto zanikla dňa 24. augusta 1997. Nemohol teda na navrhovateľa 2/ previesť viac práv než sám mal.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie navrhovateľov rozsudkom zo 16. júna 2010 sp.zn. 7 Co 175/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozhodol tak majúc za to, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne. V odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Uviedol, že na základe rozsudku o určení neplatnosti Dodatku č. 2 by nedošlo k zmene zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti a nebola by vyriešená otázka vlastníctva bytu v zrekonštruovanom povalovom priestore tak, ako uviedli navrhovatelia.

Proti rozsudku odvolacieho súdu navrhovatelia podali dovolanie, ktoré odôvodnili tým, že odvolací súd „nepostupoval vo veci správne a nebral obozretne a dôsledne do úvahy všetky okolnosti, fakty a detaily dôkazov“. V dovolaní detailne, tak ako v ich odvolaní, uviedli skutočnosti, z ktorých mali za to, že majú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Namietali, že veľmi zdĺhavým konaním sa im odňala možnosť konať pred súdom. Napriek tomu, že predložili „množstvo jasných dôkazov“, sudy sa nimi riadne nezaoberali údajne kvôli absencii naliehavého právneho záujmu“.

Odporca 1/ navrhol dovolanie navrhovateľov zamietnuť, pretože ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny.

Odporkyňa 2/ navrhla dovolanie navrhovateľov odmietnuť tvrdiac, že proti ním napadnutému rozsudku zákon dovolanie nepripúšťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie

nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľov treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nebolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a vo veci samej dosiaľ nebolo dovolacím súdom vydané rozhodnutie, ktoré by bolo pre odvolací súd záväzné, je nesporné, že prípustnosť dovolania navrhovateľov z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodiť nemožno.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s ohľadom na námietky navrhovateľov uvedené v dovolaní osobitne zamerá na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci konanie pred odvolacím súdom nebolo takouto vadou postihnuté.

Z argumentácie navrhovateľov v dovolaní vyplýva, že odňatie možnosti konať pred súdom vidia v tom, ako súdy posúdili otázku naliehavosti ich právneho záujmu na nimi navrhovanom určení, teda v tom, ako súdy vec posúdili po právnej stránke. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. ale odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu (s jeho procesným postupom v konaní, so samou procedúrou prejednávania veci súdom) a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, ktoré spočíva v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav, a ktoré je vyjadrené vo finálnom produkte občianskeho súdneho konania – v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi tohto konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovacej praxi senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky všeobecne považované (iba) za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá

zmätočnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011), lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd neznemožňuje účastníkovi konania realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať.

Záver súdu, že navrhovatelia neosvedčili naliehavý právny záujem na nimi požadovanom určení práva alebo právneho vzťahu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., je súčasťou myšlienkového procesu súdu pri právnom posudzovaní otázky procesnej prípustnosti žaloby podľa tohto ustanovenia a predstavuje výsledok (zavŕšenie) tohto procesu. Výklad dovolacieho súdu, podaný v predchádzajúcom odseku, opodstatňuje preto aj v prejednávanej veci záver, že i keby bol (prípadne) nesprávny právny záver súdov nižších stupňov o tom, že navrhovatelia nemajú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetného právneho úkonu, nemala by táto skutočnosť za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolatelia ďalej namietajú, že súdy im odňali možnosť konať aj tým, že nevykonali nimi navrhované dokazovanie. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníka konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, v ktorom uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom.

V kontexte rozhodujúcej otázky – preukázania naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti Dodatku č. 2 k Zmluve o výstavbe bytov (§ 80 písm. c/ O.s.p.) – by vykonanie navrhovaných dôkazov aj podľa názoru dovolacieho súdu nebolo spôsobilé privodiť iný

náhl'ad na procesnú (ne)vhodnosť a (ne)prípustnosť žaloby, ktorú v danom prípade na ochranu svojich práv zvolili navrhovatelia.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľov podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľom, ktorý úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však nepriznal odporcom náhradu trov dovolacieho konania, pretože nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

